

overraster mig, at de Herrer kunne blive overrastede ved denne Ytring, thi vi have nu i 25 Aar havt 25 Tillægsbevillingslove; men jeg har aldrig en eneste Gang hørt, at man ved Spørgsmaal om Efterbevilling har spurgt om, hvorvidt Udgiften var afholdt, medens Rigsdagen var samlet, eller ikke; man har aldrig spurgt om, hvorvidt Udgiften var afholdt i Oktober eller i November eller i December. Vi have spurgt: Er den afholdt, eller er den ikke afholdt? Derefter have vi indrettet os med Hensyn til vor Bevilling, men aldrig har noget Menneſte spurgt, om den var afholdt i Jult, August, September, Oktober, November eller December Maaned. Det er altsaa efter vor finantielle Ret aldeles ikke en Sætning, hvortil man kan holde sig, at det skulde være en særlig Feil, at den ubevilgede Udgift er afholdt, medens Rigsdagen var samlet, og det er dette, som i mine Dine er det egentlige retslige Spørgsmaal ved denne Side af Sagen. Jeg tvivler paa, at de Herrer kunne overtude Nogen om, at det Faktum, at Rigsdagen netop var samlet paa den Tid, da Kultusministeren maatte fatte Beslutning i den Sag, som engagerede Statskassen, skulde have nogen som helst Indflydelse paa denne Sags retslige Afgjørelse. — Jeg vil blot endnu til Slutning gjøre en Bemærkning. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) yttrede, at det kun afgang af os, om vedkommende Minister skulde betale eller ikke; men det maa aabenbart have været en Fortalelse af det ærede Medlem, thi han kan ikke glemme, at det er Noget, hvorom vi slet ikke kunne fatte nogen Beslutning.

J. A. Hansen: Det ærede Medlem, der nu fatte sig, har ganske sikkert overrasket flere af Thingets Medlemmer lige saa meget, som han har overrasket mig, ved adskillige af de ganske nye Grundlovsfortolkninger, som vi i dette Dieblif have hørt af ham. Det ærede Medlem var jo meget forsigtig, da han begyndte sit Foredrag, idet han erindrede om det mangeaarige, forvirrlige og inderlige Venſkab, der havde bestaaet mellem ham og den forrige Kultusminister. Dette fandt jeg ganske naturligt; thi vi ere vistnok Alle enige om, at det ikke har havt nogen som helst Indflydelse paa, hvad han her for sit Vedkommende har udtalt i denne Sag; men jeg tillader mig dog at tro, at det gaar ham som ethvert andet Menneſte, at man med sin bedste Villie, og uagtet man tror at kunne det, dog ikke til alle Tider og under alle Forhold aldeles kan frigjøre sig ligeoverfor de intime Venſkabsforbindelser, hvori man staaer til Vedkommende. Det er saa fuldkommen menneſkeligt, at man ikke kan det, at jeg er overbevist om, at det ærede Medlem ogsaa vil give mig Medhold i, at han mod sin bedste Villie dog muligens har ladet dette lange og fortrolige Venſkab faae nogen Indflydelse paa, hvad han her har

udtalt. Jeg skal imidlertid ikke nærmere opholde mig derved, men gjøre nogle Bemærkninger til, hvad det ærede Medlem iøvrigt fremsførte. Det var mig overmaade kjært at høre, at han indledede sine Betragtninger med den Bemærkning, at vi maatte ønske, at vor Forsfatning kom i en regelmæssig Gang, at vi fik regelmæssige Fremgangsmaader med Hensyn til Alt, hvad der vedrører Forsfatningen. Det er jo netop dette, som vi i de senere Aar have savnet. Det forekommer mig imidlertid, at en hel Del af, hvad det ærede Medlem yttrede, netop gik ud paa at forsvare, hvad der aldeles ikke er en regelmæssig Fremgangsmaade, men dette kan jo ogsaa være Gjenstand for forskjellig Opfattelse. Det ærede Medlem søgte at opstille Anvendelser af Grundlovens Bestemmelser som fuldstændige Fortolkninger for al Fremtid, saalænge Grundloven bestaar; men det er et urigtigt Standpunkt, det ærede Medlem i den Henseende indtager. Det er jo aldeles ikke berettiget at sige, at den Anvendelse i en eller anden Henseende, som man tidligere har givet Grundloven, er det Samme som selve Grundlovens Bestemmelser. Enhver ny Rigsdag kan jo finde det rigtigt og forsvareligt efter sin Opfattelse at anvende forskjellige af Grundlovens Bestemmelser paa en anden Maade end den, hvorpaa de ere anvendte under ældre Forhold, under tidligere Medlemmers Indflydelse. Det er Grundloven, som det til enhver Tid kommer an paa at holde sig til og fortolke; det er ikke den enkelte Tids, eller om man her vil sige: 25 Aars Anvendelse af Grundloven, men det er selve den grundlovmæssige Anvendelse af Grundloven, hvortom der her maa være Spørgsmaal. Det ærede Medlem kom til at forklare, hvorledes man tidligere — og dette have jo alle været enige om — ikke har hengt sig i Bogstaven, saaledes at Alt, hvad der blev udgivet uden Bevilling igennem Finantsloven, var Noget, der maatte paatales. Den ærede Kultusminister talte igaar om Thingets funde Sands, men her tror jeg, at det er mere paa sit Sted at tale om, at enhver lovgivende Forsamling maa have saamegen fund Sands, at den ikke saaledes stringent hænger sig i de enkelte Bogstaver, at den i alle Forhold og under hvilken som helst Omstændighed vil anvende Grundlovens Bestemmelser paa samme Maade. Dette har ogsaa Rigsdagen hidtil gjort. I Stedet for, som det var foreslaaet, at bevilge en vis Sum til uforudsete Udgifter, antog man, at det var bedre, at Ministeren ved Tillægsbevillingen maatte møde under sit Ansvar for udgivne Penge, der ikke vare bevilgede; men det ærede Medlem gaar jo dog i, hvad han her har ansøgt, langt ud over, hvad der kunde være Grundlovens fornuftige Mening. Selv om han havde Ret — og han nævnte jo selv et Exempel, hvor han ikke havde Ret — men selv om han kunde bevise, at man stadig i de 25 Aar havde bevilget paa Tillægsbevillingen, hvad der ikke tidligere var bevilget, saa forsvare